Voice of Liberty News
ድምጺ ሓርነት
4 ሚያዝያ 2004

ሚኒስተር ሃይለ ወልደትንሳኤ (ድሩዕ) መን'ዩ?

ኣቶ ሃይለ ወልደትንሳኤ ብ1946 ዓ.ም ተወሊዱ። ኣብቲ ኣብ መጀምርያ ስሳታት፡ ብፍላይ ኣብ ከተማ ኣስመራ ዝረስን ዝነበረ ናይ ተመሃሮ ምንቅስቓስ፡ ሃይለ ሓደ ካብቶም ደፋፋእቲ ኮይኑ ዝነጥፍ ዝነበረ ተመሃራይ እዩ። ኣብ 1964 ልዕሊ ክልተ ሽሕ ተመሃሮ ካልኣይ ደረጃ፡ ኣብ ቤት ማእሰርቲ ሰንበል ኣብ ዝተዳጐንሉ፡ ሃይለ ካብቶም ሰማያዊት ጨርቂ እናንበልበለ፡ ኣብ ቅድሚ እቶም ከቢቦም ዝሕልዉ ዝነበሩ ፖሊስ፡ ድምብርጽ ከይበሎ ከሾድድ እንከሎ ዘይዝክሮ ናይ ሽዑ ተመሃራይ የለን።

ኣብ ዩኒቨርሲቲ እንከሎ ሓደ ካብቶም ምንቅስቓስ ዩኒቨርሲቲ ተመሃሮ ኤርትራውያን ዘበገሰ ሃይለ ድሩዕ እዩ። ኣብቲ እዋን ድልየት ቃልሲ ኣብ ውሽጢ ተመሃሮ ዩኒቨርሲቲ ይቀላቐል እኳ እንተነበረ ስምዒታዊ ደኣምበር ዕምቈት ኣይነበሮን። ሓደ ንግሆ ጸሓፊኣ ዘይፍለጥ መራር ጽሕፍቲ ብለይቲ ተዘርግሐት'ሞ፡ ንኹሉ ኤርትራዊ ተመሃርይ ኣበራቢራ፡ ንጉዳይ ሃገር ኣብ ቅድሚት ሰርዓቶ። ከም ሳዕቤኑ ከኣ ብወግዒ "ማሕበር ዩኒቨርሲቲ ተመሃሮ ኤርትራውያን" ቆመት። እታ መንቀሊት ጽሕፍቲ ኣዳልዩ ዝዘርግሐ፡ ሃይለ ምስ ብጾቱ ምዃኑ ጸኒሑ ተጋህደ።

ሃይለ ንሜዳ ዝተበገሰላ ቅነ፡ "ማሕበር ትያትር ኣስመራ" ፍሉይ ምርኢት ንኤርትራውያን ተመሃሮ ኣብ ውሽጢ ቀጽሪ ዩኒቨርሲቲ ኣዲስ ኣበባ ከተቕርብ እንከላ፡ ብጠለብ ተመሃሮ ወናም ደራፋይ ኣቶ ኣተወብርሃን ሰጊድ " ዓደየ ዓዲ ጀጋኑ" ትብል ደርፉ ምስ ደረፈ፡ ሃይለ ድሩዕ ኣብ መድረኽ ወጺኡ፡ "ደጊምሲ ይኣኽለና፡ ብዘይ ሃገር ክብረት የለን እሞ ንበገስ" በለሞ፡ ንስሚዒት ናይ ኩሎም ተመሃሮ ወልዐ። ከምታ ዝበላ ከኣ ነዊሕ ከይጸንሐ ንሜዳ ተበገሰ።

ኣብቲ እዋን ብስቱር ሃይለ ብመንገዲ ስውእ ወልደዳዊት ተመስገን ካብ 1965 ዓ.ም. ናብ ተ.ሓ.ኤ. ተወዲቡ፡ ምስ ማሕሙድ ሸሪፎን ኢሳያስ ኣፈወርቂን ኪሰርሕ ጀሚረ። ብ1966 ዓ.ም ትምህርቱ ኣቋሪጹ ናብ ተ.ሓ.ኤ ተሰሊፉ፡ ኣብ ሓሙሽይቲ ክፍሊ ድማ ተጸንበረ። እንተኾነ ኣብ'ቲ ግዜ'ቲ ብሰንኪ ኣብ ሓሙሽይቲ ክፍሊ ዝተፈጥረ ሕንፍሽፍሽ ገለ ተጋደልቲ ኪቕተሉ እንከለዉ፡ ገለ'ውን ናብ ቖንስል ኢትዮጵያ ኣብ ሱዳን ኣትዮም ኢዶም ሃቡ። ተጋዳላይ ሃይለ ድማ ኣብ ቤት ማእሰርቲ ሱዳን ድሕሪ ምጽናሕ መንግስቲ ሱዳን ናብቶም ኣብ ቆንስል ኢትዮጵያ ዝነበሩ ምሩኻት ስለ ዘረከብዎ ናብ ኤርትራ ኪምለስ ተገደደ።

ኣብ'ቲ እዋን ኣብ ሜዳ ምቹእ ናይ ቃልሲ ሃዋህው ከምዘየለ ስለዝተገንዘበ ድማ ናብ ኣዲስ ኣበባ ዩኒቨርሲቲ ተመሊሱ ትምህርቱ ቀጸለ። ነዊሕ ከይጸንሐ ግን፡ ኣብ ዩኒቨርሲቲ ምስ'ቶም ኣብኡ ዝነበሩ ተሓባበርቲ ህ.ሓ.ሓ.ኤ ኾይኑ ብንጥፈት ይንቐሳቐስ ስለዝነበረ ብመንግስቲ ኢትዮጵያ ተጠርጢሩ ተኣስረ'ሞ፡ ኣብ ቤት ማእሰርቲ ኣዋሳ ተዳጐነ። ካብኡ ምስ ተፈትሐ ድማ እንደገና ንሜዳ ናብ ህ.ሓ.ሓ.ኤ ብ1972 ዓ.ም ተሰሊፉ።

1973 ዓ.ም ኣብ ናይ ከተማ ርክባት ተመዲቡ፣ ኣብ ሰሜናዊ ባሕሪ ማለት ኣብ ከባቢ.ታት ርእሲ ዓዲ፣ ኳዜን፣ በለዛ እናተንቀሳቀሰ፣ ምስቶም ካብ ከተማ ዝመጹ ተሓባበርቲ እናተራኸበ እንከሎ ብጸላኢ ተታሒዙ ኣብ ቤት ማእሰርቲ ሰንበል ምስ ካልኦት ናይ ፖለቲካ እሱራት ተሓበሰ፤ ኣብ ሰንበል ቤት ማእስርቲ ኣብ ዝነበረሉ ኣብ ዉሽጢ እሱራት እናጐሳጐሰ ንብዙሓት ሞራሎም ክብ ከም ዝብልን፣ ሃገራዊ ስምዒት ከም ዝሓድሮምን፣ እኽሞም ከብርክቱ ንምግዳል ቁሩባት ከም ዝኾኑ ካብ ዝገበሩን ብንጥፈት ካብ ዝተዋሱን ሓደ ኢዩ ኔሩ። ናብ ውሽጢ ቤት ማእሰርቲ ዝምዕብል ዝነበረ ፖለቲካዊ ሃዋህውን መርገጺ.ታትን ዕላማታት ኣብ ምንጻር'ውን ዓቢ ኣበርክቶ ነበሮ።

ብ1975 ዓ.ም. ብውጥን ፈዳይን ተ.ሓ.ኤ. እሱራት ንምፍታሕ ዝተኻየደ ቀዳማይ ዕውት ስርሒት፣ ምስ ካልኦት ኣብ ሰንበል ዝጸንሑ እሱራት ወጺኡ፣ ዳግማይ ናብ ህ.ሓ.ሓ.ኤ ተጸንበረ። ኣብ መጨረሻ ናይቲ ዓመት ከኣ ቤት ትምህርቲ ካድር ኣብ ባቑስ መስሪቱ፣ ከም ሓላፊ ቤት-ትምህርቲ ካድርን፣ መምህር ፖለቲካዊ ትምህርቲን ስርሑ ቀጸለ። ሽቶ ናይቲ ቤት ትምህርቲ'ቲ፣ ተጋደልቲ ዕላማ ናይቲ ዝሰውኡሉ ዘለዉ ሓርነታዊ ቃልሲ ኣዕሚቖም ንምርዳእን፣ ፖለቲካዊ ፍልጠቶም ንምምዕባልን፤ ነዚ ፍልጠት እዚ ኣብ ተጋደልቲ ንምዝርጋሕን፣ መኣዝን ናይቲ ቃልሲ ምሕላውን ነበረ።

ብ1977 ዓ.ም. ኣብ ዝተገበረ ቀዳማይ ውድባዊ ጉባኤ፣ ሃይለ ኣባል ማእከላይ ሽማግለን ፖለቲካዊ ቤት ጽሕፈትን ንኺኸውን ጉባኤኛታት መረጽዎ። ብድሕሪኡ ሓላፊ ክፍሊ ፖለቲካዊ ምንቕቓሕ ኰይኑ፣ ካብ ተዋጋኢ ሰራዊትን ክፍሊ.ታትን ንዝተመርጹ ተጋደልቲ፣ ብዙርያታት ቤት ትምህርቲ ካድር፣ ኣብ መንተብለ፣ ናቅፋ፣ ዓራግ፣ ባቑስ፣ ዓራርብ፣ ብኣሽሓት ዝቑጸሩ ካድራት ከም ዝፈርዩን፣ መሪሕ ተራኦም ከም ዝጻወቱን ዝገብረ ዓቢ መምህር ኢዩ። መርኣዩ ናይዚ ከኣ ካብቶም ኣብ ቤት ትምህርቲ ካድር ዝተማህሩ ተጋደልቲ ሎሚ ዕሽር የለውን፣ ኩሎም ግቡኦም ፈጽሚሞም ሓሊፎም እዮም።

ብዘይካ'ዚ ክፍሊ ፖለቲካዊ ምንቕቓሕ፣ ስነ-ጥበብ፣ ስእሊ፣ ሙዚቃን ደርፍታትን ከምኡውን ክልሰ ሓሳባዊ ጽሑፋትን፣ ኣብ ምድላው ዝበቕዑ ተጋደልቲ ኣብ ምፍራይ ኣበርክቶ ካብ ዝነበሮም ሓለፍቲ ኢዩ። ብዙሓት ካብዞም ሎሚ ኣብ ኤርትራ ዘለዉ ዓ በይቲ ደረስቲ፣ ጸሓፍቲ፣ ሙዚቀኛታትን ኪኢላታት ስነጥበባውያን፣ ንሃገር ዓቢ ኣበርክቶ ዝገብሩ ዘለውን፣ ኣብ ሂወቶም ዕውታት ዝኾኑ ኪኢላታት ሓርበኛታት፣ ብሃይለ ድሩዕ ዝምራሕ ዝነበረ ስልጠና ክፍሊ ፖለቲካዊ ምንቕቓሕን ዝሓለፉ እዮም።

ሃይለ ድሩዕ ነቲ ኣባላት ህዝባዊ ግንባር ዝልለይሉ ስጡም ሃገራዊ ፍቕርን፣ ተወፋይነትን፣ ንጹር ፖለቲካዊ መስመርን ዝኾስኰሰ፤ ንቕሓት ተጋደልቲ ልዕሊ ሃይማኖትን፣ ወገንን ኣውራጃን ጸብለል ኢሉ፣ ብሃገር ጥራሕ ዘይኮነስ ብኣህጉር ደረጃ ንኺሓስቡ ዘብቅዐ፤ ምስ ምንዋሕ ገድሊ ዝማዕበለ ሓዲስ ኮም ናይ ተጋደልቲ፣ ሓዲሽ ፖለቲካዊ ባህሊን፣ ምዕቡል ማሕበራዊ ዝምድናታትን ንምትእትታው ዝጸዓረ፤ ኣብነት ናይቲ ዝምህሮ ዝነበረ ትምህርቲ ኰይኑ ዝተጓዕዘ ፈላጥ ተጋዳላይ እዩ።

ኣብ 1987 ዓ.ም ኣብ ዝተገበረ 2ይ ውድባዊ ጉባኤ ብደረጃ ፖለቲካዊ ቤት ጽሕፈት እንደገና ተመሪጹ። ኣብ'ዚ ጉባኤ ክፍሊ ፖለቲካዊ ምንቕቓሕን ክፍሊ ዜናን ኣብ ሓደ

ተጠሚሩ ክፍሊ ሃገራዊ መርሓ ተባህለ። ተጋዳላይ ሃይለ ድማ ሓላፊ ክፍሊ ሃገራዊ መርሓ ኮይኑ ብተወፋይነትን መሪሕ ተራን ክሳብ ግዜ ነጻነት ተጋደለ።

ድሕሪ ነጻነት ኣብ 1994 ዓ.ም ዝተገብረ 3ይ ውድባዊ ጉባኤ ኣባል ማእከላይ ሽማግለ ንኺኸውን ተምርጸ፣ ኣብ መንግስቲ ኤርትራ ከኣ ከም ኣባል ባይቶን፣ ከም ሚኒስተር ፋይናንስን ኰይነ ኣገልግሎቱ ቀጸለ።

ብ1998 ዓ.ም ሚኒስተር ሃይለ ናብ ወጻኢ ጉዳያት ስለ ዝተቐየረ፣ ኣብቲ ዓምት'ቲ ብሰንኪ ናይ ዶብ ምስሕሓብ፣ ምስ ኢትዮጵያ ዝተባርዐ ኲናት ንኤርትራ ወኪሉ፣ ብመንጎኝነት ማሕበረሰብ ዓለም ኣብ ዝግበር ዝነበረ ዘተን ሽምግልናን፣ ካብ እቲ ውግእ ዝጀመረሉ ክሳብ እቲ ጉዳይ ኣብ ኣህጉራዊ ቤት ፍርዲ መዕለቢ ዝርከበሉ፣ ክሳብ ወርሒ 8/2001 ብልዑል ተራን ተወፋይነትን መሪሑ ኢዩ።

ዝኸበርኩም ተከታተልቲ መደብና ሚኒስተር ሃይለ ወልደትንሳኤ ብ8/2000 ብኣጋጣሚ ፌስቲቫል ጀርመን/ፍራንክፈርት ኣብኡ ተረኪቡ ናይ ዝሃቦ መግለጺን ገምጋምን ኣብ ናይ ብሕቲ ጋዜጣ ዝገበሮ ቃለ-መሕትትን ጽማቕ እንሆ።

ሚኒስተር ሃይለ ዝነበረ ኩነታት 3ይ ወራር ከምዚ ኢሉ ይገልጾ፡-

“3ይ ወራር ኣዝዩ ሓደገኛ ጸላእትናን ፈተውትናን ብመዓልታት ዘይኾነ ብሰዓታት መጨረሽታና ዝጽበይሉ ዝነበሩ ወራር ኢዩ ኔሩ። ኣዝዩ ድማ ናይ ፈተነ ፈትነ ወራር ኢዩ ኔሩ። ኣብ'ዛ ግዜ እዚኣ ኣጥላቕዮምና ኢዮም ኔሮም እንተበልኩ ምግናን ኣይኾነን ኣብ'ዚ ወራር እዚ ንህዝቢ ኤርትራ ኣንጻላልይዎ ዝነበረ ሓደገኛ ኩነታት ድማ ኣዝዩ ከቢድ ኢዩ ኔሩ። ጭፍራ ወያኔ ንህዝቢ ኤርትራን መንግስቲ ኤርትራን ከንበርክኽ ኣሚኑ እዩ ተበጊሱ እንተዘይክኣለ ከኣ ቕሳነት ንምኽላእ ኢዩ ኔሩ መደቡ። እንተኾነ ከምኡ ክይኮነሉ ምስ ተረፈ፣ ህዝቢ ኤርትራ ስዒሩና እምበር መንግስቲ ኤርትራስ ስዒርናዮ ኢና ኢሎም ይበሃል፣ ወያኔ ከምኡ ኢሉ እንተ ኾይኑ ሓቐኹም ጽቡቅ እቲ ዝለዓለ ዝሕጉሰና ናይ ህዝብን ምኽልካል ኤርትራ ዓወት ኢዩ።”

ሚኒስተር ሃይለ መስርሕ ሰላምን ሳዕቤኑን'ውን ብኸም'ዚ ኢዩ ዝገልጾ፡-

“ናይ ዶብ ሕቶ ብሰላማዊ መንገዲ ኪፍታሕ ኔርዎ፣ ምኽንያቱ ወያኔ ነዚ ምኽንያት'ዚ ተጠቒሚዩ ኣብ ወራር ዝኣተወ። እቲ ኣብ ዕለት 27 ሚያዝያ ክሳብ ዕለት 5 ግንቦት ዝተኻየደ ርክብ መምስ መንግስትኩም ተራኺብኩም መኺርኩም ምጹ ደኣ ኢዩ ዝተባህለ እምበር፣ ሰላማዊ ፍታሕ ኣብ ዕጹው ማዕጾ በጺሑ ኣይተባህለን፣ ጠንቂ ኣብ'ዚ ዘይምፍርራም ድማ ኣብ ዘየድሊ ናይ ሰብን ንዋትን ኪሳራ ዝኣቶና። ስለ'ዚ ኣብ ኣተሓሕዛ ንጉዳይ ሰላም ጉድለት ክም ዝነበረ ይጠቅስ።

ኣብ ጉዳይ መስርሕ ሰላማዊ ፍታሕ ተራ ውድብ ሓድነት ኣፍሪቃ፣ ብፍላይ ኣልጀርያ ዝተጻወተቶ ተራ፣ ኣብ ድሕነት ህዝቢ ኤርትራ ዘርኣይዎ ዘይተሓለለ ጻዕርን ተበግሶ፣ ህዝቢ ኤርትራ ክመጉሶን ከም ታሪኽ ኪፈልጦን ዘለዎ ኢዩ። ብዘይኻ'ዚ መንግስቲ ኣሜሪካ፣ ነቲ ወያኔ ምስምስ እናፈጠሩ ከናውሕዎን፣ ኣብ ባይታ ዝለዓለ ኢድ ሒዞም ኣብ ስምምዕ ኪቀርቡን፣ ንጉዳይ ሰላም ኣብ ዕጽው ማዕጾ ከም ዝበጽሕ ንምግባር ዝገብርዎ ዝነበሩ ጻዕርታት፣ ብመንግስቲ ኣሜሪካ'ውን ንክልቲኡ ወገናት ውግእ ደው

ከብሉ ዝተገብረ ኣዋጅ ከምኡ'ውን ወያኔ ድሒሮም ኣብ ዘቅርብዎ ዝነበሩ ዘነትት ርእይቶታት ዕድል ዝኸልእን መርገጺ ንመስርሕ ሰላም ዘቃላጥፍን ኢዩ ኔሩ።"

ሚስተር ሃይለ ነዚ ዘይተደለየ ውግእን ጉዳይ ሰላማዊ ፍታሕ ኪግምግም ከሎ፡-

"መንግስቲ ኣብ'ቲ ዘጋጠመ ወተሃደራዊ ክሳራ ዋላ እኳ ገምጋም ክሳብ ዝገብር ብጭቡጥ እንተዘይተዛረብና፣ ኣብ ወተሃደራዊ ግጥም ማለት ኣብ ውግእ ኪትድፋእ ኪትደፍእ ባህሪያዊ እኳ እንተኾነ፣ ኣብ ግዜ 3ይ ወራር ዘጋጠመ ኪሳራ ግን ኣዝዩ ከቢድ ኢዩ። ሓደ ሚልዮን ህዝቢ ተመዛቢሉ፣ ጸላኢ ሰፊሕ መሬትና ተቆጻጺሩ፣ እዚ ቦታ'ዚ ኣብ ሂወት ቁጠባና'ውን ልዑል ተራ ዘለዎ ቦታ ኣብ ኢዶም ኣትዩን ንብረት ተዘሚቱ፣ ደቂ 80 ዓመት ኣዴታት ተጋሲሶም፣ ኾታ ኣብ ልዕሊ ህዝቢ ወሪዱ ዘሎ ክሳራን ማህሰይቲ ኣዝዩ ከቢድ ኢዩ። ስለ'ዚ እዚ ውግእ'ዚ ዘይተዳለናሉን ዘይተቐረብናሉን ምኽንና ብዝግባእ ኪግምገምን፣ ጉድለታትናን ድኻማትናን ኪንግምግምን፣ ኪንምሃረሉን ኣሎና። ስለ'ዚ መንግስቲ ኣተሓሕዙን ኣከያይድኡ ንውግእ ኣመሓዳድርኡ ንህዝቢ ጉድለት ኣሎ።

ኣብ'ዚ ዝሓለፈ ናይ ውግእ ኩነታት ኣብ ዓለምን ክባቢናን የዑሩኽ ኣይነበሩናን ስለ'ዚ ምስ ጎረባብትናን ከባቢናን ጥዑይ ዝምድናታት ከነማዕብል ኣሎና።"

ኣብ መጨረሻ ምኒስተር ሃይለ፡-

"እዚ ወራር'ዚ ብተባዕ መኸተ ህዝብን ሓይልታት ምክልኻል ኤርትራን ክምኡ'ውን ብዝተካየደ ጻዕሪ ማሕበረሰብ ዓለም ኣብ ወተሃደራዊ፣ ፖለቲካዊ፣ ዲፕሎማስያዊ ሜዳታት ብዓወት ተዛዚሙ ኣሎ፣ ንወያኔ ድማ ኣብ ኩናት እምበር ኣብ ሓደ ውግእ ኣይሾሙናን ንስዕሮም።

መስርሕ ሰላም ኣብ ኢድ ማሕበረሰብ ዓለምን ማለት ኣብ ሕጋዊ ደረጃ በጺሑ ኣሎ። እዚ ድማ ግዜ ዝወስድ ኢዩ፣ ኣብ ምንጎ'ዚ ማለት ናይ ዓቃቤ ሰላም ሰርዊት ክሳብ ዝኣቱ ወያኔ ዝኾነ ተኽእሎታት ናይ ውግእ ኣብ ዝገብረሉ ከም ቀደምና ዕጥቅና ሸጥ ኣቢልና ቅሩባት ኰይና ኪንጽንሕ ንልኡላውነትን ክብርናን ኪንምክት ኣሎና። ብዝተረፈ ግን እንተድኣ እዚ ናይ ዓቃቤ ሰላም ሰራዊት ኣትዩ እቲ ንውግእ ዘሎ ተኽእሎ ኣዝዩ ጸቢብ ስለ ዝኾነ ኣብ ውሽጣዊ ጉዳይና ኣቲና ሕሳብና ኪንገብር ኣሎና። ኣብ ውግእ ኣሎና ኣናተባህለ ነቲ ኪግበር ዝግብኦ ኪንጎስዮ የብልናን ብምባል፡-

- ጉዳይ ቅዋምን ምትግብሩን፣
- ምፍቃድ ፖለቲካዊ ብዙሕነትን ፖለቲካዊ ተጻዋርነት
- ስልጣን ንህዝቢ ምርካብን ዲሞክራሲያዊ መስርሕ ምጥጣሕ ወ.ዘ.ተ ዝብል ኢዩ ኔሩ።"

ሚኒስተር ሃይለ ከም ዝተጠቀሰ ብልዑል ደረጃ ኣበርክቶን ብቅዓትን ኪጋደልን ሃገር ክገልግልን ዝጸንሐ ኾይኑ፣ ኣብ ውሽጢ መንግስቲ ብዝተፈጥረ ፍልልያት ርእይቶ ብቕሉዕ ኪነቅፍን ኪዛረብን ምስ ጀመረ፣ ኣብ ዝተገበረ ናይ ባይቶ ኣኼባ'ውን ምስቶም

ንመንግስቲ ዝተቓወሙን፣ ኣኼባ ዝጠለቡን ኣባላት ባይቶ መርገጺ ወሲዱ። ከም ሳዕቤን ናይ'ዚ ድማ ብዕለት 18/09/2001 ምስ 10 ካልኦት ኣባላት ባይቶ ኣብ ትሕቲ ቀይዲ ከም ዝኣቱ ተገሩ።

ዝኽበርካ ህዝቢ ኤርትራ፣ በዘን ሓንቲ ቃል ዝዛረባ፣ ናይ ዜና ማዕከናት፣ ማለት ብድምጺ ሓፋሽን፣ ቲቪ ኤረን፣ ሓዳስ ኤርትራን፣ ምስ ውላድኩም ሃይለ ድሩዕ ንምጽላእ ዘይተኣደነ ናይ ጸለመ ዘመተ ተኻይዱ እዩ። እዚ ናይ ፈጠራ ፕሮፓግናዳ ንህዝቢ ስለ ዝዓጠኖ ከኣ፣ ነዚ ናይ ሓሶት ድነ ንምቕንጣጥ እነሆ ነዚ ሓተታ ኣቕሪብና ኣሎና።

እምብኣር ሃይለ ድሩዕ፣ ካብ ሰዊት ዕድሚኡ ክሳብ ሎሚ፣ ንልዕሊ 40 ዓመታት፣ ንሃገሩን ንህዝቡን ዘገልገለ፣ ብልቦናን ትምህርትን ዝበሰለ፤ ከምኡ ስለ ዝኾነ ከኣ ኩለን ናይ ህዝባዊ ግንባር ውድባውን ሰልፋውን ጉባኤታት ዝመርሐን፣ ዝኣለየን፤ ኣብ መንጎ ኤርትራውያን ውድባት ዝካየድ ዝነበረ ዘተ ዘቃንዐ፣ ኪኢላ መጓቲ፤ መኣዝን መንግስቲ ኤርትራ ኪጕብጥ ምስ ጀመረ ከኣ መጀምርያ ብውልቂ ንኢሳያስ ዝሓበረ፤ ምኺን ምስ ኣበዮ ከኣ ኣብ ባይቶ ኣግሂዱ “ንጋገ ኣሎና፣ ካብ ጌጋና ንምሃር” እናበለ ኪእርም ዝሃቀነ፤ ስልጣን ንህዝቢ ከነረክብ ኣሎና ዝበለ፤ ኣብ መወዳእታ ከኣ ህዝቢ እቲ ሓቂ ክሕብኦ የብሉን ካብ ዝብል እምነት ተበጊሱ፣ ነቲ ሓቂ ዘግሃደ ተባዕ ውላድኩም እዩ። ነዚ ታሪኽ እዚ ንምድምሳስ እምበኣር፣ ሃይለ “ተጠላቒና” ኢሉ፣ ሃይለ ከምዚዶ ከምቲ እናተባህለ ነዚ ሰራሕ ቅያ ውላድኩም ንምንእኣስ ዘመተ ተኻይዱ እዩ።

ስለዚ ክቡር ህዝብና፣ ልብኻ ካብ ናይ ኩላትና ልቢ ይዓቢ፤ ልቦናኻ ካብ ናይ ኩላትና ይዓሙቕ እዩ'ሞ፣ ነዚ ብዘይ ፍትሒ ኣብ ጸልማት ተዳጕኑ ዘሎ ውላድካ መንነቱ ፈሊጥካ፣ ነቲ ሓሶት ካብ ሓቂ ፈሊኻ፣ ንፍትሕን ሓቅን ብትብዓት ደው ክትብል ንጽውዕ።